

VISUELE KULTUURSTUDIES: VRAESTEL I

Tyd: 3 uur

100 punte

LEES DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

1. Hierdie vraestel bestaan uit 8 bladsye en 'n Insetsel van 1 bladsy (i). Maak asseblief seker dat jou vraestel volledig is.
 2. **BEANTWOORD AL 5 VRAE.**
 3. Lees elke vraag noukeurig deur voordat jy jou antwoord formuleer.
 4. Skryf netjies en op 'n duidelike en gestruktureerde wyse: Gebruik volsinne en paragrawe volgens die instruksies van elke vraag. **Geen punte** sal toegeken word vir lyste feite of diagramme nie.
 5. Nommer jou antwoorde presies soos die vrae genummer is.
 6. Onderstreep die name van kunstenaars en kunswerke.
 7. Jy mag nie na die visuele bronne wat in **Vrae 1, 4 en 5** verskaf word in enige ander vrae verwys nie.
 8. Moenie inligting herhaal nie. **Geen punte** sal toegeken word vir dieselfde inligting in 'n ander vraag nie.
 9. Waar 'n vraag **EN/OF** bevat, mag jy **EEN** aspek of **AL** die kriteria bespreek.
 10. **LET WEL:** Bestee ongeveer **45 minute tot 'n uur** van jou tyd om **Vraag 5** te beantwoord.
 11. Antwoorde moet voltooi word in die Antwoordboek wat voorsien is.
-

VRAAG 1 VISUELE GELETTERDHEID

Bestudeer **Afbeeldings A, B en C**, lees die teks en beantwoord dan die vrae wat volg.

Gebruik **Afbeeldings A, B en C SLEGS** vir VRAAG 1.



Afbeelding A (links)

Daniel Popper (Hoofkunstenaar)

Reflections

2013

AfrikaBurn, Tankwa.

'n Drie-vlak, tien meter hoë installasie wat van hout en staal gemaak is.



Afbeelding B (bo)

Daniel Popper (Hoofkunstenaar)

Reflections (brandend)

2014

AfrikaBurn is 'n gemeenskap van deelnemers wat bymekaarkom om 'n tydelike kunsstad, temakampe, kostuums, musiek, mutantvoertuie en brandende strukture te skep. Alles word een keer per jaar deur die vrywillige kultuur van die inwoners van Tankwa-dorp in die Karoo geskep. Niks behalwe ys word tydens die geleentheid te koop aangebied nie. Daar is geen smouse, advertensies of handelsmerke nie. Hulle hoort eenvoudig nie daar nie. Daar is nie eens ruilhandel nie; dit is 'n nie-kommersiële sone met 'n gee-ekonomie wat gaan oorgee sonder om iets terug te verwag.

Reflections, **Afbeelding A** en **B**, is van hout en staal gebou. Die buitekant het die rou organiese kleur van die hout behou. Dit het 'n jaar lank daar gestaan en is in 2014 verbrand. Die projek is moontlik gemaak deur die mildelike skenkings van 'n aantal brand-deelnemers en vriende. Daniel Popper was die leierkunstenaar van hierdie projek. **1**



Afbeelding C

JR (Franse aktivis en kunstenaar)

Women are Heroes-reeks

2009

'n Lugfoto van 'n nie-amptelike uitstalling bestaande uit gedrukte foto's wat op die dakke van geboue in Kibera, Nairobi, geplak is.

Women are Heroes is 'n projek wat tussen 2008 en 2009 in verskillende stede in Afrika, Brasilië, Indië en Kambodja uitgevoer is. JR is 'n anonieme Franse kunstenaar en aktivis.

Die projek erken en beklemtoon die sosiale rol van vroue in hierdie konflikgeteisterde gebiede. JR se foto's van plaaslike vroue openbaar hul ongelukkige verhale en hulle word die "helde" van die landskap waarmee hulle verbind word.

In Kenia, Soedan, Sierra-Leone en Liberië is die geweld waaraan vroue tydens gewapende konflikte in Afrika onderwerp is, die mees ekstreme uitdrukking van die diskriminasie waarvan hulle in vredestryd slagoffers is. Toe JR hulle ontmoet het, het hy hul krag, moed en stryd eerstehands beleef. **2**

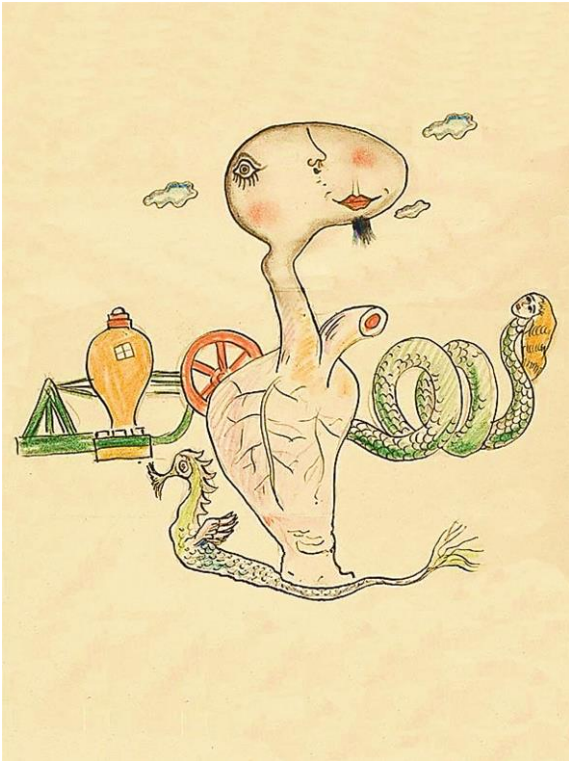
Aan die begin van 2009 het JR die dakke van Afrika se grootste krotbuurt in Kibera (Nairobi, Kenia) gebruik vir 'n nie-amptelike uitstalling. Dit was in hierdie krotbuurt dat konflik in Februarie 2008 na die presidensiële verkiesing uitgebreek het. **3**

- 1.1 Watter rol speel **skaal** in *Reflections* (**Afbeeldings A en B**)? (2)
- 1.2 Daniel Popper het met baie ander saamgewerk wat gehelp het om die werk *Reflections* (**Afbeelding A**) te skep. Wie behoort krediet vir hierdie werk te kry, en hoekom? (3)
- 1.3 Sou jy *Reflections* (**Afbeeldings A en B**) as **Kuns** of **Handwerk** kategoriseer? Motiveer jou antwoord deur die kriteria te verduidelik wat jy sou gebruik om die werk te definieer. (3)
- 1.4 Verduidelik waarom albei werke wat in **Afbeeldings A en C** verteenwoordig word, as "nie-amptelike uitstallings" beskou kan word. (2)
- 1.5 Verwys na **Afbeelding C**. Evalueer hoe visueel **en** konseptueel suksesvol hierdie werk is om openbare bewustheid te skep van die probleme wat die vroue in hierdie gemeenskap ondervind. (5)

[15]

VRAAG 2 TWINTIGSTE-EEUSE KUNS, VAN DADA TOT DIE 1970's, KONSEPTUELE KUNS UITGESLUIT

Lees die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.



Afbeelding D

Surrealistiese kunstenaars

Exquisite Corpse

1928

Die speletjie van die ***Exquisite Corpse*** is in 1925 deur die Surrealiste begin. Volgens Breton was een manier om psigiese ruimte te ontsluit die gebruik van speletjies soos ***Exquisite Corpse***, waar individuele kunstenaars beurte maak om verskillende dele van 'n "liggaam" op 'n enkele vel papier te teken. Surrealiste het sulke speletjies gebruik om hul **onderbewussyn** as 'n vorm van kreatiewe inspirasie te openbaar.

4

2.1 Kies die werk van **EEN** kunstenaar uit Surrealisme en **EEN** kunstenaar uit Abstrakte Ekspressionisme wie se werk "**die onderbewussyn openbaar het**".

Skryf die naam van die kunstenaar, die titel van die kunswerk en 'n kort beskrywing van die kunswerk neer vir elk van die **TWEE** gekose kunswerke.

(4)

2.2 Bespreek die kreatiewe proses agter elke gekose kunswerk en verduidelik **hoe** elke kunstenaar in hul eie "onderbewuste" gedelf het.

(6)

2.3 In watter mate het jou kunsopvoeding jou gehelp om verdere insig te verkry in die betekenis van **albei** geselekteerde kunswerke in vergelyking met kykers wat **geen formele kunsopvoeding het nie**?

(5)

[15]

VRAAG 3 KONSEPTUELE EN KONTEMPORÊRE INTERNASIONALE KUNS

Lees die volgende aanhaling en beantwoord die vrae wat volg.

Om te leer van kuns of via die internet daarna te kyk, verskaf nie die volle prentjie nie. Die enkele belangrikste element in die kunswêreld is steeds die emosionele band wat tussen die kunswerk en die kyker bestaan.

Steven Murphy

5

- 3.1 Kies **EEN** kunswerk deur 'n Konseptuele **OF** Kontemporêre internasionale kunstenaar wat slegs deur persoonlike waarneming ten volle waardeer en verstaan kan word.

EN

Kies **EEN** kunswerk deur 'n **ander** Konseptuele **OF** Kontemporêre internasionale kunstenaar wat ten volle waardeer en verstaan kan word wanneer jy daarvan geleer het en dit op die internet besigtig het.

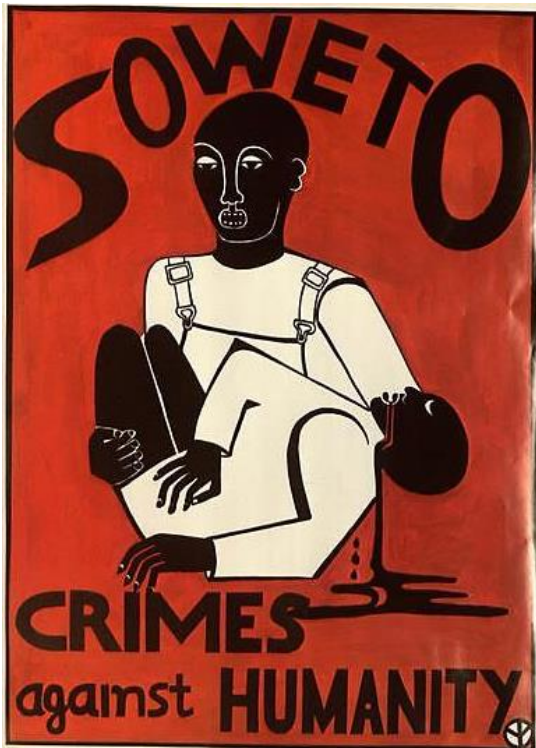
Vir elk van die **TWEE** gekose kunswerke, skryf die naam van die kunstenaar, die titel van die kunswerk en 'n kort beskrywing van die kunswerk neer. (4)

- 3.2 Bespreek die konsep **EN/OF** kreatiewe proses agter elke kunswerk. (8)
- 3.3 Verduidelik hoekom die **eerste** kunswerk wat jy gekies het, slegs ten volle waardeer en verstaan kan word wanneer jy dit persoonlik besigtig. (4)
- 3.4 Verduidelik hoekom die **tweede** kunswerk wat jy gekies het, ten volle waardeer en verstaan kan word wanneer jy daarvan geleer het en dit op die internet besigtig het. (4)

[20]

VRAAG 4 WEERSTANDSKUNS IN SUID-AFRIKA (1976–1994)

Kyk na **Afbeelding E** hieronder, lees **ALBEI** aanhalings en beantwoord die vrae wat volg:

**Afbeelding E**

Birgit Walker

Soweto, Crimes Against Humanity

1977

Birgit Walker se anti-apartheid plakkaat is gebruik in die 1978-kalender wat deur die Amerikaanse Komitee oor Afrika gepubliseer is.

6

Aanhaling 1:

"Onderwys moet mense oplei in ooreenstemming met hul geleentede in die lewe, volgens die sfeer waarin hulle woon."

– Dr Hendrik Verwoerd

7

Aanhaling 2:

"Dit was nie 'n gebrek aan vermoë wat my mense beperk het nie, maar 'n gebrek aan geleentede."

– Nelson Mandela

8

- 4.1 Verduidelik die belangrikheid van die onderwerp in **Afbeelding E**. (2)
- 4.2 Wat verteenwoordig die kleure **rooi** en **wit**? (2)
- 4.3 Uit Suid-Afrikaanse Weerstandskuns (1976–1994), kies **TWEE** kunstenaars en **EEN** kunswerk van **ELKE** kunstenaar wie se werk die gebrek aan geleentede uitbeeld wat die onderdrukte tydens apartheid ervaar het.
- Vir elk van die **TWEE** gekose kunswerke, skryf die naam van die kunstenaar, die titel van die kunswerk en 'n kort beskrywing van die kunswerk neer. (4)
- 4.4 Verduidelik hoe elke kunstenaar se keuse van onderwerp, kreatiewe proses, gebruik van medium **EN/OF** konsep die gebrek aan geleentede toon wat die onderdrukte tydens apartheid ondervind het. (10)
- 4.5 Evalueer watter van die geselekteerde kunswerke steeds relevant is in 'n kontemporêre Suid-Afrikaanse konteks. (2)

[20]

VRAAG 5 KONTemporêRE SUID-AFRIKAANSE KUNS (POST 1994)

Kyk na **Afbeelding F** hieronder, lees die meegaande teks en skryf 'n opstel in reaksie daarop.



Afbeelding F

Nelson Makamo

Visions of a Limitless Future

2018

Die Suid-Afrikaanse kunstenaar, Nelson Makamo, is in Februarie 2019 genader om 'n kunswerk vir die voorblad van Time-tydskrif te skep. Die titel van die uitgawe was "The Art of Optimism"/"Die Kuns van Optimisme".

Gas-redakteur, Ava DuVernay, het die volgende stelling gemaak:

"Kuns is ons ondervraging waardig en is om die waarheid te sê 'n teenmiddel vir ons tyd. In hierdie uitgawe vier ons en stel ons maniere voor waarop ons op die huidige oomblik inspirasie kan put uit die werk van kunstenaars wat 'n pad vir ons almal oopmaak. Hierdie bladsye word gevul met mense wat kuns **as 'n wapen vir dinamiese optimisme** gebruik."

9

Skryf 'n opstel van ongeveer vier bladsye waarin jy **die mate** waarin Kontemporêre Suid-Afrikaanse Kuns 'n gevoel van optimisme en hoop by die kyker aanwakker, krities oorweeg.

Kies **DRIE** Kontemporêre Suid-Afrikaanse kunstenaars en **EEN** kunswerk van elke gekose kunstenaar om jou argument te ontwikkel en te motiveer.

(Let wel: jy mag Nelson Makamo bespreek, maar jy mag nie na die kunswerk verwys wat in hierdie vraag ter sprake is nie.)

Puntetoekenning vir Vraag 5	
3 kunstenaars	6 punte
3 titels met kort beskrywings van werke	
Toepaslike feite	12 punte
<i>(Let wel: Skryf 6 feite om 4 punte per bespreking van elke kunswerk te behaal.)</i>	
Ontwikkeling van argument	12 punte

[30]

Totaal: 100 punte